

Hoofdpijnenverslag van de internetconsultatie

Verzamelbesluit Omgevingswet bodem en water 2025

(Internetconsultatie van 16 januari tot en met 13 februari 2024)

In het kort

Het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat bereidt een wijziging voor van een aantal Besluiten die horen bij de Omgevingswet. Het gaat om het Besluit activiteiten leefomgeving, het Invoeringsbesluit Omgevingswet, het Omgevingsbesluit en het Besluit bodemkwaliteit.

Wat is het doel van de wijzigingen?

- Het herstellen van een aantal fouten, zoals verschrijvingen, inconsistenties en onjuiste verwijzingen.
- Vanwege nieuwe inzichten worden regels over het opslaan van vloeistoffen in ondergrondse opslagtanks van staal aangepast; Eerder gemaakte afspraken over lozingen door de glastuinbouw met substraatteelt worden vastgelegd.
- De eisen voor weilanddepots met baggerspecie worden versoepeld.

Voor wie is dit belangrijk?

- Als u actief bent in de glastuinbouwsector met substraatteelt.
- Als u een ondergrondse opslagtank voor diesel heeft, bijvoorbeeld omdat u een tankstation of transportbedrijf exploiteert.
- Als u ondergrondse opslagtanks installeert of keurt.
- Als uw organisatie actief is in het toepassen of (tijdelijk) opslaan van baggerspecie in weilanddepots.

Wat zijn de gevolgen?

• **Emissie glastuinbouwbedrijven met substraatteelt**

Voor glastuinbouwbedrijven met een teelt op substraat, worden de emissiegrenswaarden voor stikstof in het te lozen drainwater verlaagd. Dit is conform de afspraken die daarover zijn gemaakt met de sector in 2006.

• **Opslaan diesel of gasolie in ondergrondse (enkelwandige) opslagtanks van staal**

Nieuwe ondergrondse opslagtanks van staal waarin diesel wordt opgeslagen, moeten worden voorzien van inwendige coating. Dit is nodig om doorroesten te voorkomen. De risico's zijn groter geworden door het bijmengen van biodiesel.

Voor bestaande ondergrondse opslagtanks van staal die geen inwendige coating hebben, worden de keuringstermijnen korter.

De extra kosten door de vereiste coating en de aangescherpte keuringstermijnen zijn marginaal ten opzichte van de totale exploitatiekosten van een opslagtank, inclusief de installatie. Het aanbrengen van inwendige coating is daarnaast in het belang van de eigenaar van een

opslagtank omdat de levensduur aanmerkelijk wordt verlengd en reparatie-, onderhouds- en keuringskosten lager zullen uitvallen.

- **Kathodische bescherming en stroomopdrukproef**

Kathodische bescherming wordt verplicht voor nieuwe ondergrondse opslagtanks van staal. Voor bestaande tanks die geen kathodische bescherming hebben, wordt het verrichten van een stroomopdrukproef altijd verplicht. Omdat de controle gelijktijdig kan plaatsvinden met andere jaarlijkse controles van de installatie, zullen de extra kosten voor de eigenaren beperkt blijven. De extra kosten zullen bovendien marginaal zijn ten opzichte van de totale exploitatiekosten van een opslagtank.

- **Versoepeling eisen weilanddepots voor opslaan baggerspecie**

Onder strikte voorwaarden wordt met het ontwerpbesluit het verschil opgeheven tussen het verspreiden van baggerspecie op de landbodem met behulp van een weilanddepot en het indrogen van de baggerspecie met behulp van een weilanddepot en elders toepassen. Na deze wijziging zijn bodembeschermende voorzieningen niet (meer) verplicht voor laatstgenoemd weilanddepot. Er moet wel worden voldaan aan een aantal voorwaarden. Met deze voorwaarden is verzekerd dat er geen bodemverontreiniging ontstaat. Volgens de Unie van Waterschappen levert deze wijziging een jaarlijkse besparing op van ongeveer 2,5 miljoen euro.

De reacties

Er kon worden gereageerd op deze regeling en de toelichting. Er zijn in totaal 17 reacties ingediend, hiervan zijn er 15 openbaar. Indieners zijn:

- **Bedrijfsleven en branche:** waaronder FUMO, ODRU, LGR, Contrall, Vereniging van Waterbouwers, VEMOBIN, Cascade, Shell Nederland Verkoopmaatschappij B.V. , Ingenieursbureau Klink, Branchevereniging Bodemenergie (ca 65% van de reacties).
- **Overheden,** waaronder provincie Noord-Brabant, Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied, Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant, Gemeente Nijmegen, DCMR Milieudienst Rijnmond (ca 35 % van de reacties).

1. Algemeen beeld van de reacties

De reacties lopen uiteen per onderdeel. Er worden kanttekeningen geplaatst, opmerkingen gemaakt en vragen gesteld. De belangrijkste opmerkingen betreffen de volgende onderwerpen:

- Gesloten bodemenergiesystemen (dit onderwerp komt het vaakst terug in de reacties);
- Opslaan van vloeistoffen in ondergrondse tanks;
- Opslaan van goederen;
- Eindonderzoek bodem;
- Weilanddepot;
- Tijdelijk uitnemen van grond in oppervlaktewaterlichaam;
- Diepe plassen;
- Opslag ureum;
- Tijdelijke mobiele dieseltank.

2. Hoofdpijnen van de inhoudelijke reacties

In onderstaand overzicht is een algemeen beeld geschetst, aan de hand van citaten uit individuele reacties. Deze reacties geven uitsluitend de mening van de indieners weer.

Gesloten bodemenergiesystemen

- Betreffende melding gesloten bodemenergiesysteem: ook melden welke vloeistof (en welke toeslagstoffen) wordt toegepast in de leidingen.
- Bij registratieplicht gesloten bodemenergiesystemen graag iets opnemen over hoe lekkage kan worden gesignaleerd.
- Verzoek om alleen de gegevens van de ondergronds ontwerper, de bovengronds ontwerper en van degene die de boringen zal verrichten te vragen;
- Verzoek op te nemen dat de verklaring met betrekking tot de SPF ook verstrekt kan worden door de ontwerper van het bovengronds deel van het bodemenergiesysteem.
- In artikel 4.1137 onder a, wordt gesteld dat de startdatum van de activiteit wordt gemeld. Dit dekt de lading niet. Veelal staan deze kritische activiteiten los van elkaar.
- De meet- en registratieplicht uit dit artikel golden in het Blbi niet voor individuele systemen in individuele woningen. Ook woningen in een woongebouw vielen onder deze uitzondering. Met deze regel wordt de meet- en registratieplicht uitgebreid.
- Verzoek om op te nemen dat ook individuele bodemenergiesystemen voor één woning in een woongebouw uitgezonderd zijn van deze regel.
- Een appartement in een flatgebouw is volgens bijlage I registratieplichtig. Appartementen in een flat kunnen echter ook beschikken over individuele systemen waarbij iedere appartement een eigen bodemlus heeft.
- Registratieplicht is een onredelijke eis voor systemen in woongebouwen die legitiem in het verleden zonder meet- en registratie verplichting aangelegd mochten worden.
- Het wordt helaas niet verplicht gesteld om de X-, en Y-coördinaat van de individuele lussen te vermelden, dit geldt slechts voor het middelpunt van het GBES.
- Op het gebied van efficiëntie is het voor zowel melders als voor Omgevingsdiensten essentieel om de meldplicht te combineren met de informatieplicht tot één melding in plaats beide apart te laten melden.
- Het soort circulatievloeistof is niet opgenomen in 4.1136.
- De datum van het vullen van het systeem is niet opgenomen.
- In 4.1137 is wel opgenomen wie de boorder, ontwerper en bovengrondse installateur is, maar niet wat hun certificaat conform de lijst met erkende bodemintermediairs is; er wordt niet gevraagd naar het totaal aantal lusmeters, alleen naar het aantal boorgaten en het diepste punt.

Opslaan van brandbare vloeistoffen in ondergrondse tanks

Keurtermijn

- Voor wat betreft ondergrondse opslagtanks die ongecoat zijn en worden gebruikt voor de opslag van diesel met biocomponenten zou het terug brengen van de keurtermijn een goede oplossing kunnen zijn als is aangetoond dat er MIC (putcorrosie) plaatsvindt.
- De tabel zou specifiekere gemaakt moeten worden door te verwijzen naar diesel met biocomponenten.
- Voor ondergrondse opslagtanks die 100% zijn gecoat, maar die echter niet voldoen of aangebracht zijn volgens een BRL, wordt de keurtermijn ook verkort. Terwijl juist in de toelichting van het verzamelbesluit staat dat met inwendige coating putcorrosie kan worden tegengegaan.
- Het is niet gerechtvaardigd om de termijn van eerste keuring op 10 jaar te zetten zonder verder onderbouwing waaruit blijkt dat dit nodig is. De termijn van eerste keuring kan dan ook prima op 15 jaar blijven staan.
- Het verkorten van de keurtermijn zal zeer kostenverhogend werken, een locatie moet in 30 jaar tijd dan 4 keer (deels) gesloten worden voor het uitvoeren van een tankkeuring.
- Voor wat betreft ondergrondse opslagtanks die ongecoat zijn en worden gebruikt voor de opslag van diesel met biocomponenten zou het terug brengen van de keurtermijn een goede oplossing kunnen zijn als inderdaad is aangetoond dat er MIC (putcorrosie) plaatsvindt.
- Het invoeren van een verkorte keurtermijn, in ieder geval voor de 1/3 gecoate opslagtanks en volledig gecoate opslagtanks (waar de coating niet voldoet aan een BRL) is niet gerechtvaardigd zonder een gedegen onderzoek.
- Totdat het onderzoek is uitgevoerd, lijkt het reëel en voor de hand liggend om uitstel aan te vragen op het wijzigen van de keurtermijnen in afwachting van de onderzoeksresultaten en te volstaan met de huidige keurtermijnen.
- De tabel zou specifiekere gemaakt moeten worden door te verwijzen naar diesel met biocomponenten. Indien er opslag van diesel is zonder biocomponenten zou de keurtermijn op de huidige 15 jaar kunnen blijven staan.
- In het concept verzamelbesluit zijn geen overgangstermijnen genoemd voor het ingaan van de keurtermijnen; de vraag is of de nieuwe keurtermijnen pas ingaan op het moment dat de bestaande keurtermijnen zijn afgelopen.

Diesel in ondergrondse tanks

- Indien er opslag van diesel is zonder biocomponenten zou de keurtermijn op de huidige 15 jaar kunnen blijven staan.
- De vraag is of het inkorten van de termijn met 1/3 wel gerechtvaardigd en voldoende onderbouwd is.
- Er is geen enkele reden om het "oude" beleid te veranderen. Ook al zijn de samenstellingen van de benzine- en diesel producten gewijzigd, er is geen grondige/wetenschappelijke onderbouwing die aangeeft dat het "oude" beleid gewijzigd zou moeten worden.

- De capaciteit van de keuringsinstanties neemt alleen maar af. Als gevolg hiervan zal het "nieuwe" beleid onuitvoerbaar zijn; verhoging van de frequentie en variatie van tankkeuringen zal dus niet leiden tot het verminderen van milieurisico's.

Kathodische bescherming

- In de nota van toelichting onder I paragraaf 5.3 staat hierover vermeld dat uit de toelichting zou kunnen worden verondersteld dat de verplichting van kathodische bescherming alleen geldt voor enkelwandige tanks, maar dit is slechts van toepassing op zowel enkel- als dubbelwandige stalen tanks.
- Nut en noodzaak bij het aanbrengen van kathodische bescherming was altijd gekoppeld aan de bodemweerstandmeting. Als volgens bodemweerstandsmeting deze kathodische bescherming niet werkt, is de kans groot dat bij de periodieke keuring een foutmelding wordt gegeven. Hiervoor is dan weer nader onderzoek nodig, met bijkomende kosten, zonder enig toegevoegde waarde.

Opslag ureum

- Verzocht wordt om concrete regels op te nemen voor de opslag van ureum.
- Verzocht wordt om ureum uit te zonderen in het toepassingsbereik van de artikelen 4.495 en 4.507 Bal (externe veiligheid).

Tijdelijke mobiele dieseltank

- Bij evenementen en bouwplaatsen komen regelmatig tijdelijke (mobiele) dieseltanks voor. Deze melding- en informatieplichten leiden vooral tot extra administratieve lasten. Verzocht wordt om voor tijdelijke dieseltanks de regels of een deel van de regels pas van toepassing te laten zijn bij een minimale duur van de aanwezigheid op eenzelfde locatie.

Opslaan van goederen

- Reactie op onderdeel W van het besluit: "Aan artikel 4.1053 wordt (..) een onderdeel toegevoegd, luidende: e. oliën, vetten en pekels in verpakking." Graag aan lid e. toevoegen "niet zijnde een gevaarlijke stof".

Eindonderzoek bodem

- De ontwikkeling van een analysemethode voor niet-analyseerbare stoffen is de verantwoordelijkheid van de ondernemer is. Graag opnemen in Artikel 5.2 en deze verantwoordelijkheid noemen.
- Aanvullend is geconstateerd dat de term 'uitstoten' of 'uitgestoten' niet verder gespecificeerd is in relatie tot depositie, met betrekking tot de milieubelastende activiteit. Graag het BAL aanpassen zodat de locaties / het gebied waar de 'uitgestoten' stof op de bodem terecht komt ook bij het onderzoek betrokken worden.
- Er wordt niet voldoende duidelijk aangegeven hoe lang, door wie en in welke vorm (eind)onderzoeken bewaard dienen te worden.

- Melding herstel bodemkwaliteit na eindonderzoek: is er toetsing vooraf of wordt verwacht dat met de gehanteerde methode de herstelwaarde bereikt kan worden.
- Bij diverse milieubelastende activiteiten geldt een verplichting om een eindonderzoek bodem uit te voeren en staat in hoofdstuk 4 een verwijzing naar paragraaf 5.2.1 van het Bal. Maar er ontbreekt een informatieplicht einde activiteit bij al deze milieubelastende activiteiten.

Weilanddepot

- Betreffende een verklaring van het dagelijks bestuur van het waterschap dat de baggerspecie na het opslaan wordt toegepast in het kader van een functionele toepassing als bedoeld in artikel 4.1269, derde lid, onder a.: aangezien een dergelijke verklaring een verplicht onderdeel is van de melding, is het de vraag of het nodig is dat in de toelichting wordt vermeld welk doel hiermee wordt beoogd en wat een dergelijke verklaring inhoudt.
- Er wordt beperkt op functionele toepassingen. Door het borgen van een (landelijke) max. milieukwaliteit wordt voorzien in de zorgplicht, waardoor het logisch is om de functionele toepassingen verder te verbreden.
- Het blijkt dat enkel gebruik gemaakt kan worden van de versoepeling van het opslaan in weilanddepots wanneer er medewerking is vanuit het Waterschap. Hierdoor ontstaat een ongelijk speelveld, aangezien andere stakeholders niet op eenzelfde manier gebruik kunnen maken van deze versoepeling.

Tijdelijk uitnemen van grond in oppervlaktewaterlichaam

- Met de wijziging van dit artikel wordt gevraagd om een verklaring van het dagelijks bestuur van het Waterschap waarin wordt aangegeven dat baggerspecie na het opslaan wordt toegepast in het kader van functionele toepassing. Onduidelijk is wat het doel van deze verklaring is en uit welke onderdelen een dergelijke verklaring bestaat. Verzocht wordt dit in de toelichting te verduidelijken.

Diepe plassen

- Als het overgangsrecht voor diepe plassen afloopt (1-1-2027), of voor nieuwe initiatieven die na 1-1-2024 vergund worden, geldt onder de Omgevingswet een informatieplicht met een termijn van 4 weken per toe te passen partij voor grond of baggerspecie die niet afkomstig is uit hetzelfde oppervlaktewaterlichaam waarin de diepe plas ligt. Een termijn van 4 weken is in de praktijk niet praktisch hanteerbaar en dus zeer onwenselijk.

Overig

Regeldruk

- Eén van de redenen voor de Omgevingswet was dat er minder regeldruk zou komen en dat er meer verantwoordelijkheid bij de ondernemer terecht zou komen. Uit de huidige Omgevingswet en dit concept Verzamelbesluit blijkt daar weinig van. In de basis zijn er zelfs meer regels, die vaak ook nog strenger zijn dan voorheen.

Landbouw/natuur

- Graag verplichten om de milieuverklaring bodemkwaliteit in te dienen voor alle toepassingen van grond, dus ook bij de klasse landbouw/natuur.
- Verzocht wordt om in artikel 4.1267 Bal de uitzondering op de informatieplicht voor toepassen van grond met kwaliteit landbouw/natuur te laten vervallen.

Waarden

- De artikelen 5.89i en 5.89j Bkl verplichten tot het opnemen van waarden voor bepaalde stoffen in het omgevingsplan. Het is echter lastig om op voorhand alle mogelijkheden uit de eerder genoemde Handreiking uit te schrijven.